

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

Qo‘lyozma huquqi
UDK 658.01:6.01

Qodirova Yulduz Abduxalil qizi

**Mavzu: Sanoat korxonalarining innovatsion portfelini
boshqarish**

70411201 - “Menejment” (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)

Magistr
akademik darajasini olish uchun yozilgan

DISSERTATSIYA

Ilmiy rahbar: Dos. Saidov M.S.

Toshkent-2023

Magistrlik dissertatsiya ishi "Menejment" kafedrasida dastlabki
himoyadan o'tgan.

3-sonli bayonnoma " 15 " may 2023 y.

Kafedra mudiri: Yuldoshev N.Q.

imzo

15.05.23
sana

Ilmiy rahbar: Saidov M.S

imzo

15.05.2023
sana

Talaba: Qodirova Y.A

imzo

15.05.2023
sana

ANNOTATSIYA

Tadqiqotda butun O'zbekistonda innovatsion faoliyatni rivojlantirish masalasi ko'rib chiqilib, keyinchalik asosiy e'tibor korxonalarining innovatsion faoliyatini olib borishga qaratilgan. Korxonalar faoliyati doirasida innovatsion loyihalar portfelini yaratish va boshqarish jarayoni tavsiflanadi, istiqbolli ilmiy va texnologik yo'nalishlarni tahlil qilgan holda iqtisodiy jihatdan eng samarali loyihalarni tanlash asosida uni shakllantirishning ilg'or usullari taklif etiladi. Cheklangan resurslar sharoitida portfelni amalga oshirish jarayoni korporativ tuzilmalarning yangi turlaridan foydalanish asosida taklif etiladi, bu esa moliyaviy va vaqt xarajatlarini minimallashtirish bilan zarur resurslarni birlashtirishga imkon beradi. Ishlab chiqarish va texnologik jihozlar hajmining yetarliligi, ilmiy-texnikaviy zaxira va amalga oshirilayotgan ishlar tajribasini tahlil qilish asosida tanlab olingan birgalikda ijrochilarni bog'lagan holda innovatsion mahsulotlar yaratish bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini amalga oshirish bosqichlari ko'rib chiqiladi. Loyihaviy, texnik, texnologik va iqtisodiy yechimlarni aniqlash uchun birgalikda ijrochilarni bosqichma-bosqich jalb qilish maqsadga muvofiqligi, yangi mahsulot yaratishda mavjud resurslar va texnologiyalardan, ilm-fanni ko'p talab qiluvchi mahsulot uchun mehnat zichligi va narx belgilash mezonlarini optimallashtirish bilan birgalikda oqilona foydalanishni ta'minlash ham ko'rsatilgan.

Tayanch iboralari: sanoat, innovatsiya, portfel, boshqaruv, loyiha, texnologiyalar, yangi mahsulot.

ANNOTATION

In the study, the issue of development of innovative activity in all of Uzbekistan is considered, and then the main attention is focused on carrying out innovative activities of enterprises. The process of creating and managing a portfolio of innovative projects within the scope of enterprise activity is described, and advanced methods of its formation based on the selection of the most economically effective projects are proposed based on the analysis of promising scientific and technological trends. In the case of limited resources, the portfolio implementation process is proposed based on the use of new types of corporate structures, which allows to combine the necessary resources with the minimization of financial and time costs.

The stages of the implementation of research and development works on the creation of innovative products will be considered by connecting joint performers selected on the basis of the adequacy of the volume of production and technological equipment, the scientific and technical reserve and the analysis of the experience of the work being carried out. The expediency of gradually involving joint performers to determine design, technical, technological and economic solutions, ensuring the rational use of existing resources and technologies in the creation of a new product, as well as the optimization of labor intensity and pricing criteria for a science-intensive product is also shown.

Key words: industry, innovation, portfolio, management, project, technologies, new product.

MUNDARIJA

Annotatsiya.....	3
Mundarija.....	5
Keltirilgan jadvallar ro'yxati.....	6
Keltirilgan rasmlar ro'yxati.....	7
Keltirilgan qisqartmalar.....	8
I BOB. KIRISH.....	9
1.1. Dissertatsiya mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi.....	10
1.2. Tadqiqotning maqsadi va vazifalari.....	11
1.3. Tadqiqotning asosiy muammolari va savollari.....	12
1.4. Tadqiqotning ob'ekti va predmeti.....	12
1.5. Dissertatsiya tarkibining qisqacha tavsifi.....	13
II BOB. ADABIYOTLAR SHARHI.....	14
2.1. "Sanoat korxonalarining innovatsion portfelini boshqarish" mavzusidagi ilmiy-nazariy qarashlarga sharh.....	14
2.2. Tadqiqot bilan boliq mahalliy normativ qonun - qoidalar sharhi.....	22
III BOB. METODOLOGIYA.....	26
3.1. Tadqiqot dizayni.....	26
3.2. Ma'lumot yig'ish jarayoni.....	26
3.3. Qo'llaniladigan tahlil usullari.....	26
IV BOB. TAHLIL VA NATIJALAR.....	44
4.1. "CLASS TEX PRODUCTION" mas'uliyati cheklangan jamiyatining umumiy tavsifi.....	44
4.2. "CLASS TEX PRODUCTION" mas'uliyati cheklangan jamiyati faoliyati samaradorligini baholaydigan ijtimoiy-iqtisodiy va moliyaviy ko'rsatkichlarni tahlili.....	51
4.3. "CLASS TEX PRODUCTION" mas'uliyati cheklangan jamiyatining innovatsion portfelini tahlil qilish.....	57
V BOB. XULOSA.....	64
5.1. Tadqiqotdan olingan xulosalar.....	64
5.2. Tadqiqotning asosiy takliflari va tavsiyalari.....	67
5.3. Tadqiqotning cheklovlari va kelajakdagi tadqiqotlar uchun tavsiyalar.....	68
Foydalanilgan adabiyotlar.....	70

I BOB. KIRISH

Zamonaviy iqtisodiy nazariyada qo‘shimcha qiymat yaratishning asosiy manbai bo‘lgan sanoat korxonalarini rivojlantirishning innovatsion usuli sanoat ishlab chiqarishida uzoq va kuchli iqtisodiy o‘shishni ta‘minlashning asosiy va ko‘pincha yagona yo‘li sifatida e‘tirof etiladi.

Innovatsion loyihalarni boshqarishga portfel yondashuvi kompaniyalarga loyihalarning muvozanatli portfelini shakllantirish, shu orqali innovatsion faoliyatni yanada samarali amalga oshirish, o‘zgaruvchan iqtisodiy sharoitlarga tez moslashish va innovatsion kompaniyalar faoliyati bilan muqarrar ravishda yuzaga keladigan xatarlarga munosib javob berish imkonini beradi.

Loyiha portfelini boshqarish metodologiyasini qo‘llash loyihalarga investitsiyalarning kompaniyaning strategik maqsadlariga muvofiqlik darajasini aniqlash imkonini beradi. Portfelni boshqarish usullaridan foydalangan holda kompaniyalar loyihalarning risklarini, ularni amalga oshirishdan olinadigan foydalarni yaxshiroq baholashlari, loyihalarning amalga oshirilishini kuzatishlari va kompaniyaning rivojlanishini bashorat qilishlari mumkin. Shu bilan birga, innovatsion faol korxonalar uchun ahamiyatsiz bo‘lmagan vazifa bo‘lgan xavflarni baholashga katta e‘tibor berilishi kerak. Bu, birinchidan, innovatsion loyihalarni amalga oshirishning dastlabki bosqichlarida yuqori axborot noaniqligi, ikkinchidan, portfel doirasidagi innovatsion loyihalar bog‘liqligini hisobga olish zarurati va uchinchidan, intellektual mulkning o‘shib borayotgan roli bilan bog‘liq va ularni ko‘rib chiqish portfelni boshqarish uchun yangi maqsadlarni belgilaydi.

Xulosa qilib aytganda, mamlakatimizdagi har qanday korxonalar o‘z faoliyatini saqlab qolish va rivojlantirishning asosiy sharti sifatida innovatsiyalarni joriy etish zarurati oldida turganini yana bir bor ta‘kidlash lozim. Asosiy xulosa shuni hisobga olish kerakki, korxonaning samarali innovatsion portfelini shakllantirish korxonaning yuqori innovatsion salohiyatining belgilaridan biri bo‘lib, o‘rnatilgan iqtisodiyotda muvaffaqiyatli innovatsion